

Gizarteak ezarritako rolak

Aurkezpena

Sekuentzia honetan ariketa hauek egin ditzakezu:

- Entzundako audioa behar bezala ulertu duzun jakiteko, egia/gezurra motako ariketa egin.
- Entzundako pasarte bati buruz hutsuneak bete.
- Entzundako testu-zati bat osatu, falta diren hitzak aukeratuz.
- Gaiaren inguruan, kontaketa egin eta usteak adierazi. Ahozko komunikazioan erabiltzen ditugun **hizketa-antolatzaileetan** arreta jarri.

Egia ala gezurra

Entzun audioa eta esan ondoko esaldiak bat datozen ala ez entzundakoarekin.

Lehengo gizonezkoei lotsa ematen zien negar egiteak, baina gaurko gazteei ez.

- ☐ Egia ☐ Gezurra

"La vida es bella" filma alaia ez ezik tristea ere bada.

- ☐ Egia ☐ Gezurra

Film hori ikustean gizon askok ez zuen negarrik egin, baina Idoiaren mutil-lagunak bai.

- ☐ Egia ☐ Gezurra

Gaur egun ere gizonezko bat negarrez ikustea deigarria egiten zaie emakumeei.

- ☐ Egia ☐ Gezurra

Lehengo gizonei indartsuak izateko eskatzen zitzaien; gaurkoei, zorionez, ez.

- ☐ Egia ☐ Gezurra

Idoiaren ustez, gizonezkoek emakumeek adina presio jasan behar dute gizartean, hala ez

- ☐ Egia ☐ Gezurra

Esparrago-potearena

Idoiak ideia bat azaltzeko, esparrago-potearen adibidea jartzen du eta 3 egoera irudikatzen ditu. Hemen dituzu egoera horien ondorioak; idatziko al dituzu 3 egoera horiek?

Nahi baduzu, entzun berriro audioa, laburtua.

1. Gizonezkoak potea ; orduan unibertsoan gauzak ondo kokatuta daude.
2. Gizonezkoak potea ; kasu horretan, akatsen bat izango du poteak.
3. Gizonezkoak potea ; holakoetan, puntuak galtzen ditu, ez du bere rola ondo bete.

Testua osatzen

Hemen duzu Idoia Torregarai esandakoaren testu-zati bat, baina hitz batzuk falta dira. Osatu testuak goiko hitzak bere lekuan jarritz.

eusten-edoportatuerreparoukatuzoragarri zer-nolakodenakematenadieraztenkontunegar

ESATARIA. Bueno, eta gaur zer ekarriko diguzu?

IDOIA TORREGARAI. Bueno, ba gaur berezi bat ekarri det [dut]. Eta ikustea, baita ere, eta jartzea fokoa, baita ere, gizarte honek ere presioa egiten dien gizonezkoei. Badaude gai batzuk ere, gizonezkoek behar dutela “gizonezko” bezala. Eta horretarako, bi adibide ekarri ditut. Horietako lehenengoa negar egitearekin dago [lotua], ze hori tabu handi bat da, oraindik ere, esango nuke gizonezkoentzat.

Nahiz eta guk geure seme-alabak alde horretatik ere saiatu berdin hezitzen eta beraien sentimenduak eta emozioak , oraindik orain bai gure kintak bai gazteagoak, nik uste dut oraindik gizonezkoek badutela horrelako handi bat gizarte honek jartzen diena, baita ere. Orduan, nire adibide hau pixka bat ikustarazteko da “La vida ez bella” [filma] efektua deitzen diodana. Historia bera da halako ipuin

bat, umore askorekin, baina, noski, tristea ere bada, oso tristea da; eta pelikula horretan gogoratzen naiz lehenbiziko aldiz ikusi nuenean, zineman, zenbat

Nik hemendikan [hemendik] dei bat egiten dut, Eider, denok konturatu gaitezen, mutilei askatasuna eman diezaiegun negar egiteko, zeren batzuetan guri ere atentzioa digu; hau da, ikusten badugu mutil bat negarrez-edo atentzioa ematen digu.

ESATARIA. Bai, hala da.

IDOIA TORREGARAI. Orduan, horretaz ere jabetu gaitezen, ezta? Eta zergatik ezin du negarrik egin, ezta ere? Ba, aizu, utzi diezaiegun, baita ere. Orduan, behintzat, hausnarketa horrekin ere geratu gaitezen; negarra guztiontzat ere ona da, eta emozioak kanporatzea ere bai.

Negar eginarazi dizun film bat

Jarri arreta hizkuntzan:

HIZKETA-ANTOLATZAILEAK

Hizketan ari garenean, etengabe erabiltzen ditugu hizketa-antolatzaileak deitzen direnak: **bai, aizu, bueno, bueno ba, ba, zera, conforme, tira, ezta?...**

Hizketan hasteko, entzuten dugunaren arreta erakarri edo onespena lortzeko erabiltzen diren baliabideak dira. Hona entzundako audioko adibide batzuk:

- Bueno, ba gaur kontu berezi bat ekarri det
- Nire maskulinitate eta zera guztiarekin, disimulu guztiarekin, irekitzen hasten naiz.
- Ba, aizu, utzi diezaiegun, baita ere.
- Orduan, horretaz ere jabetu gaitezen, ezta?

Beste batzuetan errepikatu egiten dugu gure solaskideak esaten duena, nolabait, arretaz ari garela entzuten adierazteko:

ESATARIA. Eta denak lasai.

IDOIA TORREGARAI. Eta denak berriro lasai...

Hitz egin lagun batekin puntu hauen inguruan:

- Idoia Torregarai film bat aipatu du "Bizitza ederra da". Ikusita al daukazu? Malkorik isuri al zenuen?
- Gogoan al duzu beste film edo telesail bat negar eginarazi zizuna? Kontatu istorioa edo zer eszenak hunkitu zintuen.
- Idoiak gizarteak gizonezkoei ezarritako bi inposizio aipatzen ditu: negarrari eustea eta indarra erakutsi beharra. Beste inposiziorik bururatzen al zaizu? Eta emakumeei?

Erreparatu nola erabiltzen dituzuen hizketa-antolatzaileak.

Zuzenketa-orria

Egia ala gezurra

Lehengo gizonezkoei lotsa ematen zien negar egiteak, baina gaurko gazteei ez.

✓ Gezurra

"La vida es bella" filma alaia ez ezik tristea ere bada.

✓ Egia

Film hori ikustean gizon askok ez zuen negarrik egin, baina Idoiaren mutil-lagunak bai.

✓ Gezurra

Gaur egun ere gizonezko bat negarrez ikustea deigarria egiten zaie emakumeei.

✓ Egia

Lehengo gizonei indartsuak izateko eskatzen zitzaien; gaurkoei, zorionez, ez.

✓ Gezurra

Idoiaren ustez, gizonezkoek emakumeek adina presio jasan behar dute gizartean, hala ez dirudien arren.

✓ Gezurra

Esparrago-potearena

1. Gizonezkoak potea (hartu eta irekitzea); orduan unibertsoan gauzak ondo kokatuta daude.
2. Gizonezkoak potea (ez irekitzea eta emakumeak ere ez); kasu horretan, akatsen bat izango du poteak.
3. Gizonezkoak potea (ez irekitzea baina emakumeak bai); holakoetan, puntuak galtzen ditu, ez du bere rola ondo bete.

Testua osatzen

ESATARIA. Bueno, eta gaur zer ekarriko diguzu?

IDOIA TORREGARAI. Bueno, ba gaur (kontu) berezi bat ekarri det [dut]. Eta ikustea, baita ere, eta jartzea fokoa, baita ere, gizarte honek ere (zer-nolako) presioa egiten dien gizonezkoei. Badaude gai batzuk ere, gizonezkoek (portatu) behar dutela "gizonezko" bezala. Eta horretarako, bi adibide ekarri ditut. Horietako lehenengoa negar egitearekin dago [lotua], ze hori tabu handi bat da, oraindik ere, esango nuke gizonezkoentzat. Nahiz eta guk geure seme-alabak alde horretatik ere saiatu berdin hezitzen eta beraien sentimenduak eta emozioak (adierazten), oraindik orain bai gure kintak bai gazteagoak, nik uste dut oraindik gizonezkoek badutela horrelako (erreparo) handi bat gizarte honek jartzen diena, baita ere. Orduan, nire adibide hau pixka bat ikustarazteko da "La vida es bella" [filma] efektua deitzen diodana. Historia bera da halako ipuin (zoragarri) bat, umore askorekin, baina, noski, tristea ere bada, oso tristea da; eta pelikula horretan gogoratzen naiz lehenbiziko aldiz ikusi nuenean, zineman, zenbat (negar) egin nuen, zenbat painelu hartu, mukizapi hartu eta malkoz eta mukiz bete nuela. Ikusi nuen nirekin batera jende asko ere atera zela horrela; baina (denak) emakumeak, ezta? Eta horrek ere erakusten digulako, hau da, gizonezkoak, eta ni, gainera, nire mutil-lagunarekin joan nintzen eta konturatu nintzen bera malkoei (eusten-edo) egon zela, kontentzio-lan handi bat. Eta egia da ikusten dut gizarteak gizonezkoei (ukatu) egiten zaiela negar egitea.

Nik hemendikan [hemendik] dei bat egiten dut, Eider, denok konturatu gaitezen, mutilei askatasuna eman diezaiegun negar egiteko, zeren batzuetan guri ere atentzioa (ematen) digu; hau da, ikusten badugu mutil bat negarrez-edo atentzioa ematen digu.

ESATARIA. Bai, hala da.

IDOIA TORREGARAI. Orduan, horretaz ere jabetu gaitezen, ezta? Eta zergatik ezin du negarrik egin, ezta ere? Ba, aizu, utzi diezaiegun, baita ere. Orduan, behintzat, hausnarketa horrekin ere geratu gaitezen; negarra guztiontzat ere ona da, eta emozioak kanporatzea ere bai.

Transkripzioa

Egia ala gezurra

ESATARIA. Bueno, eta gaur zer ekarriko diguzu?

IDOIA TORREGARAI. Bueno, ba gaur kontu berezi bat ekarri det [dut]. Eta ikustea, baita ere, eta jartzea fokoa, baita ere, gizarte honek ere zer-nolako presioa egiten dien gizonezkoei. Badaude gai batzuk ere, gizonezkoek portatu behar dutela “gizonezko” bezala. Eta horretarako, bi adibide ekarri ditut. Horietako lehenengoa negar egitearekin dago [lotua], ze hori tabu handi bat da, oraindik ere, esango nuke gizonezkoentzat. Nahiz eta guk geure seme-alabak alde horretatik ere saiatu berdin hezitzen eta beraien sentimenduak eta emozioak adierazten, oraindik orain bai gure kintak bai gazteagoak, nik uste dut oraindik gizonezkoek badutela horrelako erreparo handi bat gizarte honek jartzen diena, baita ere. Orduan, nire adibide hau pixka bat ikustarazteko da “La vida ez bella” [filma] efektua deitzen diodana. Historia bera da halako ipuin zoragarri bat, umore askorekin, baina, noski, tristea ere bada, oso tristea da; eta pelikula horretan gogoratzen naiz lehenbiziko aldiz ikusi nuenean, zineman, zenbat negar egin nuen, zenbat painelu hartu, mukizapi hartu eta malkoz eta mukiz bete nuela. Ikusi nuen nirekin batera jende asko ere atera zela horrela; baina denak emakumeak, ezta? Eta horrek ere erakusten digulako, hau da, gizonezkoak, eta ni, gainera, nire mutil-lagunarekin joan nintzen eta konturatu nintzen bera malkoei eusten-edo egon zela, kontentzio-lan handi bat. Eta egia da ikusten dut gizarteak gizonezkoei ukatu egiten zaiela negar egitea. Nik hemendikan [hemendik] dei bat egiten dut, Eider, denok konturatu gaitezen, mutilei askatasuna eman diezaiegun negar egiteko, zeren batzuetan guri ere atentzioa ematen digu; hau da, ikusten badugu mutil bat negarrez-edo atentzioa ematen digu.

ESATARIA. Bai, hala da.

IDOIA TORREGARAI. Orduan, horretaz ere jabetu gaitezen, ezta? Eta zergatik ezin du negarrik egin, ezta ere? Ba, aizu, utzi diezaiegun, baita ere. Orduan, behintzat, hausnarketa horrekin ere geratu gaitezen; negarra guztiontzat ere ona da, eta emozioak kanporatzea ere bai.

ESATARIA. Bueno, gehiago, beste adibide bat.

IDOIA TORREGARAI. Bai. Bigarrenago, nik uste dut, adierazpena edo exijitzen zaiena, exijentzia gizonezkoei da indarra edo. Eta hor adibide hori pixka bat ikusteko, esparrago-potearen adibidea ekarri dut.

ESATARIA. Bueno, esparrago-potearen istorioa. Gizonezkoaren paperean zu; [emakumea] ni izan naiteke. Irekiko didazu potea, esparrago-potea?

IDOIA TORREGARAI. Nik ezer esan gabe hartzen dut eta hor gertatu daitezke bi gauza. Eta batean da: hartu eta zure indare eta maskulinitate guztiarekin potea hartu eta esfortzua... –bueno, esfortzua egiten ari zaren seinale eman gabe–

ESATARIA. Bai, txikieria bat balitz bezala.

IDOIA TORREGARAI. Munduko gauza errazena izango balitz bezala. Tak!, ireki eta plat!, ireki egiten duzu lehenengoan. Kasu honetan Tarzan bezala, oihaneko erregea bezala sentitzen zara, unibertso indarrak zurekin daudela, hau da, dena alineatuta dago, ondo dago. Eta, gainera, oso pozik zaude, batez ere, zuk zure gizentasun horren baitan, janaria mahai gainean jarri duzulako, ezta? Orduan, zure papera bete duzu.

Baina 2. kasuan, zer gertatzen da? Hau da ematen didazu berriro esparrago-potea, ni nire maskulinitate eta zera guztiarekin, disimulu guztiarekin, irekitzen hasten naiz, baina konturatzen naiz ezin dudala. Orduan, hasi naiz 2. fasean: hasten zara trapua hartzen duzu, trapuarekin ere saiitzen zara. Ezetz, ez da ezer mugitzen. Askotan guk ere presa asko edukitzen dugulako eta hola, ez dakizu nola baina esparrago-pote hori neskaren eskuetara erortzen da berriz. “Ekartzazu hona”, hola jartzen zara, eta hor kontuz, ze berriro neskarengana iritsi denean pote hori, gertatu daiteke, baita ere, beste bi gauza. Bat, bera saiatu eta berak ere ezin ireki izatea, eta kasu horretan, bueno, mutilaren autoestima ez da gaizki gelditzen, ukitu gabe, esaten da “Bueno, hor fabrikatik failoa dago, ezin da ireki, hau soplete batekin ere ezin da ireki”.

ESATARIA. Eta denak lasai.

IDOIA TORREGARAI. Eta denak berriro lasai, eta esparragoaren patez, ba atun-lata irekitzen duzue edo beste zerbait egiten duzue. Baina neskak bigarrenko aldiz hartu eta irekitzen baldin badu?

ESATARIA. Pufa! Sua, txinpartak...

IDOIA TORREGARAI. Hortxe dago neskaren, askoren irribarretxo hori esanez “Azkenean nik ireki behar izan dut hau ere”. Eta mutilaren, maskulinitate-ranking horretan, hau da, berak egin behar hori, sozial hori dauka eta ez duenean lortu, ba puntuak galdu dituela, ezta?

ESATARIA. Hori da. Eta gaurko tesi nagusia orduan, Idoia, zein izango litzateke?

IDOIA TORREGARAI. Esan bezala, gaur nahi izan dudana izan da, baita ere, ispiluaren beste aldera pasa, gizonezkoek ere badauzkatelako presio eta estutasunak gizarte honetan. Normalean balantza oso desorekatuta dago gure kontra, nesken kontra, baina kasu honetan ekarri nahi izan dudana da bi aldeek ere deseraikuntza eta eraikuntza asko egin beharrak ditugula oraindik orain.

Esparrago-potearena

ESATARIA. Bueno, gehiago, beste adibide bat.

IDOIA TORREGARAI. Bai. Bigarrenko, nik uste dut, adierazpena edo exijitzen zaiena, exigentzia gizonezkoei da indarra edo. Eta hor adibide hori pixka bat ikusteko, esparrago-potearen adibidea ekarri dut.

ESATARIA. Bueno, esparrago-potearen istorioa. Gizonezkoaren paperean zu; [emakumea] ni izan naiteke. Irekiko didazu potea, esparrago-potea?

IDOIA TORREGARAI. Nik ezer esan gabe hartzen dut eta hor gertatu daitezke bi gauza. Eta batean da: hartu eta zure indare eta maskulinitate guztiarekin potea hartu eta esfortzua... –bueno, esfortzua egiten ari zaren seinale eman gabe–

ESATARIA. Bai, txikieria bat balitz bezala.

IDOIA TORREGARAI. Munduko gauza errazena izango balitz bezala. Tak!, ireki eta plat!, ireki egiten duzu lehenengoan. Kasu honetan Tarzan bezala, oihaneko erregea bezala sentitzen zara, unibertso indarrak zurekin daudela, hau da, dena alineatuta dago, ondo dago. Eta, gainera, oso pozik zaude, batez ere, zuk zure gizentasun horren baitan, janaria mahai gainean jarri duzulako, ezta? Orduan, zure papera bete duzu.

Baina 2. kasuan, zer gertatzen da? Hau da ematen didazu berriro esparrago-potea, ni nire maskulinitate eta zera guztiarekin, disimulu guztiarekin, irekitzen hasten naiz, baina konturatzen naiz ezin dudala. Orduan, hasi naiz 2. fasean: hasten zara trapua hartzen duzu, trapuarekin ere saiitzen zara. Ezetz, ez da ezer mugitzen. Askotan guk ere presa asko edukitzen dugulako eta hola, ez dakizu nola baina esparrago-pote hori neskaren eskuetara erortzen da berriz. “Ekartzazu hona”, hola jartzen zara, eta hor kontuz, ze berriro neskarengana iritsi denean pote hori, gertatu daiteke, baita ere, beste bi gauza. Bat, bera saiatu eta berak ere ezin ireki izatea, eta kasu horretan, bueno, mutilaren autoestima ez da gaizki gelditzen, ukitu gabe, esaten da “Bueno, hor fabrikatik failoa dago, ezin da ireki, hau soplete batekin ere ezin da ireki”.

ESATARIA. Eta denak lasai.

IDOIA TORREGARAI. Eta denak berriro lasai, eta esparragoaren patez, ba atun-lata irekitzen duzue edo beste zerbait egiten duzue. Baina neskak bigarrenko aldiz hartu eta irekitzen baldin badu?

ESATARIA. Pufa! Sua, txinpartak...

IDOIA TORREGARAI. Hortxe dago neskaren, askoren irribarretxo hori esanez “Azkenean nik ireki behar izan dut hau ere”. Eta mutilaren, maskulinitate-ranking horretan, hau da, berak egin behar hori, sozial hori dauka eta ez duenean lortu, ba puntuak galdu dituela, ezta?